

**UCHWAŁA NR XLVII/1048/22
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 28 kwietnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia oceny zasobów pomocy społecznej za 2021 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) w związku z art. 16a ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)

**Rada Miasta Katowice
uchwała:**

§ 1. Przyjąć ocenę zasobów pomocy społecznej za 2021 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Prezydentowi Miasta Katowice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Katowice

Maciej Biskupski

Załącznik do uchwały Nr XLVII/1048/22
Rady Miasta Katowice
z dnia 28 kwietnia 2022 r.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ ZA 2021 ROK

Spis treści

1. Wprowadzenie.
2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.
3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.
  - 3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA – ZADANIA MOPS.
  - 3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT – ZADANIA MOPS.
4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.
5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.
6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.
  - 6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.
  - 6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej.
7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.
8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.
9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarach pomocy i wsparcia.
10. Wnioski końcowe.

1. Wprowadzenie.

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Niniejsza analiza opisuje ww. sytuację w gminie Katowice. Jest to gmina miejska, leżąca w powiecie Katowice. Gmina Katowice graniczy z gminami: Sosnowiec, Mysłowice, Chorzów, Mikołów, Tychy, Ruda Śląska, Łędziny, Siemianowice Śląskie. Siedzibą gminy jest miasto Katowice. Powierzchnia gminy Katowice wynosi 165 km², co stanowi 100% powierzchni powiatu, 1,3% powierzchni województwa. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 1765 osób, w województwie 364 osoby (dane GUS za 2020 rok ponieważ dane za 2021 rok będą dostępne w czerwcu 2021).

Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia gminy Katowice.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej.

Według stanu na 30 czerwca 2021, liczba ludności gminy Katowice wyniosła 270 931 osób, z czego 53,21% stanowiły kobiety, a 46,79% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 100% ludności powiatu, 6,06% ludności województwa. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 15,53%, osoby w wieku produkcyjnym 56,93%, a w wieku poprodukcyjnym 27,54%. W latach 2020-2021 liczba ludności spadła o 0,58%. Według stanu na 31 grudnia 2021 stopa bezrobocia w gminie wyniosła 1,8%. Stopa bezrobocia dla województwa wynosiła 4,2%. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Katowice wynosiła 3 898, w tym 48,9% stanowiły kobiety, 51,1% mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,69%. W zasobach infrastruktury społecznej gminy znajdują się: 46 żłobków dysponujących 2 895 miejscami, 86 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 8 002 miejscami, 82 świetlice i kluby dla dzieci i młodzieży w tym: 54 przyszkolne i 28 pozaszkolnych. Na terenie gminy nie funkcjonują opiekunowie dzienni.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące infrastruktury społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące: liczby mieszkań komunalnych, liczby osób oczekujących na mieszkania komunalne, liczby wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, liczby klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów oraz liczby hospicjów na terenie gminy Katowice.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0		1	2	3
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	15 693	15 358	15 048
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	1 295	1 586	1 000
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	X	X	X
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	2 423	2 428	2 500

Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	61	111	X
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	56	71	70
Liczba hospicjów	7	4	4	4
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	0	0	0

Objaśnienie dotyczące wiersza nr 3 Liczba mieszkań socjalnych:

Nowelizacja ustawy z dnia 21.06.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2020 r, poz.611) od dnia 21.04.2019 zniósł obowiązek wydzielania z mieszkaniowego zasobu gminy lokali socjalnych, wobec czego nie jest prowadzona statystyka w tym zakresie.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Katowice, w 2021 roku uzyskało 9 265 osób, co stanowiło 3,44% wszystkich mieszkańców gminy. W roku oceny, w stosunku do 2020 roku, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 984 osoby. Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 360 osób. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 4 947 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2020 o 501 osób. W gminie Katowice najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodek pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, ubóstwo, bezrobocie.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć, liczby długotrwale korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0		1	2	3
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	10 249	9 265	9 265
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	7 892	7 532	7 532
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	5 448	4 947	4 947
Wiek 0-17	4	2 708	2 507	2 507
Wiek produkcyjny *	5	2 951	2 771	2 771
Wiek poprodukcyjny **	6	2 233	2 281	2 281

Liczba rodzin	7	5 503	5 381	5 381
Liczba osób w rodzinach	8	10 805	10 364	10 364
w tym: KOBIECY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	6 175	4 745	4 745
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	3 546	3 224	3 224
Wiek 0-17	11	1 024	1 204	1 204
Wiek 18-59	12	1 339	1 600	1 600
Wiek 60 lat i więcej	13	1 183	1 940	1 940
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	7 144	6 851	6 851
Liczba rodzin	15	7 024	6 801	6 801
Liczba osób w rodzinach	16	13 228	12 814	12 814
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	292	298	298
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	295	319	319

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA – ZADANIA MOPS.

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w gminie Katowice w 2021 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 7 532 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 1 733 osób. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 574 osób. W gminie funkcjonowało 21 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 271 rodzin.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, świadczeń niepieniężnych, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0	1	2	3
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ			
ZASIŁEK STAŁY			
Liczba osób	1	1 127	1 059

Kwota świadczeń w złotych	2	5 513 406	5 014 383	5 014 383
W tym: (wiersze 3 - 6)				
Zasilek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	992	943	943
Kwota świadczeń w złotych	4	5 167 179	4 701 227	4 701 227
Zasilek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	148	141	141
Kwota świadczeń w złotych	6	346 227	313 156	313 156
ZASILEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	1470	1 427	1 427
Kwota świadczeń w złotych	8	2 730 139	2 880 432	2 880 432
W tym: (wiersze 9 - 16)				
Zasilek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	660	705	705
Kwota świadczeń w złotych	10	1 384 389	1 661 455	1 661 455
Zasilek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	166	139	139
Kwota świadczeń w złotych	12	287 459	241 202	241 202
Zasilek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	349	341	341
Kwota świadczeń w złotych	14	257 014	283 919	283 919
Zasilek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	22	12	12

Kwota świadczeń w złotych	16	19 887	8 532	8 532
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	11	12	12
Kwota świadczeń w złotych	18	4 513	7 684	7 684
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM				
Liczba osób	19	2 737	2 682	2 682
Kwota świadczeń w złotych	20	2 393 004	2 270 572	2 270 572
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”				
Liczba osób	21	755	328	0
Kwota świadczeń w złotych	22	175 080	36 564	0
ZASIŁEK CELOWY PRYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSILEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	3 308	2 990	2 619
Kwota świadczeń w złotych	26	3 189 277,12	3 943 587,05	3 845 386,00
W tym: (z wierszy 25 – 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	2 675	2 322	2 100
Kwota świadczeń w złotych	28	2 046 574,26	2 569 225,00	2 452 731,00
W tym: (z wierszy 25 – 26)				

POSILEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego „POSILEK W SZKOLE I W DOMU”				
Liczba osób	29	2 405	2 135	2 145
Kwota świadczeń w złotych	30	1 425 813,84	1 841 995,86	2 057 956
W tym: (z wierszy 29 – 30)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	2 132	1 865	1 933
Kwota świadczeń w złotych	32	1 139 609,34	1 398 716	1 437 223
SCHRONIENIE - OGÓLEM				
Liczba osób	33	443	604	604
Kwota świadczeń w złotych	34	4 103 684	4 803 070	4 803 070
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba rodzin	37	124	137	137
Kwota świadczeń w złotych	38	325 405	371 642	371 642
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	632	574	574
Kwota świadczeń w złotych	40	17 992 854	18 584 568	18 584 568
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	278	271	250
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0

Liczba asystentów rodziny	43	25	21	21
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	264 765,79	278 140,63	285 000,00

3.2. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia POWIAT – ZADANIA MOPS.

W 2021 roku w 306 rodzinach zastępczych umieszczonych było 429 dzieci. Na terenie powiatu 36 pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej zdecydowało o opuszczeniu rodziny i zostało objętych indywidualnym programem usamodzielnienia. W powiecie funkcjonowało 24 koordynatorów pieczy zastępczej oraz 0 rodzin pomocowych.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, usamodzielnienia, pomocy pieniężnej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki, zagospodarowanie, rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, pomocy na likwidację barier architektonicznych i technicznych w komunikowaniu się, turnusy rehabilitacyjne, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze i sprzęt rehabilitacyjny, programu Aktywny samorząd, dofinansowania sportu, kultury, rekreacji i turystyki.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0	1	2	3	
INDYWIDUALNE PROGRAMY POMOCY				
PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE				
Liczba osób korzystających z usług	1	0	21	20
USAMODZIELNIENIE				
PEŁNOLETNIE OSOBY OPUSZCZAJĄCE INSTYTUCJE O KTÓRYCH MOWA W ART. 88 UST. 1 USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	2	5	6	9
Kwota świadczeń w złotych	3	15 338,1	27 599,09	51 388,00
W TYM: (od poz. 4 do poz. 9)				
POMOC PIENIĘŻNA NA USAMODZIELNIENIE				
Liczba osób	4	0	0	2
Kwota świadczeń w złotych	5	0	0	14 104,00
POMOC PIENIĘŻNA NA KONTYNUOWANIE NAUKI				
Liczba osób	6	5	4	5
Kwota świadczeń w złotych	7	15 338,1	17 171,62	26 706,00
POMOC PIENIĘŻNA NA ZAGOSPODAROWANIE				
Liczba osób	8	0	2	2

Kwota świadczeń w złotych	9	0	10 427,47	10 578,00
REHABILITACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH				
Ogólna kwota dofinansowania (PFRON, środki własne powiatu)	10	8 802 678,01	9 237 481,56	10 011 770,00
POMOC NA LIKWIDACJĘ BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ				
Liczba osób, które uzyskały dofinansowanie	11	79	116	115
Wartość dofinansowania w złotych	12	342 364	718 208,30	750 000,00
TURNUSY REHABILITACYJNE				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	13	334	775	775
Wartość dofinansowania w złotych	14	430 334	1 037 288,00	1 040 000,00
ZAOPATRZENIE W PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE, ŚRODKI POMOCNICZE I SPRZĘT REHABILITACYJNY				
Liczba osób, które uzyskały pomoc	15	611	492	500
Wartość dofinansowania w złotych	16	1 253 492,1	1 079 910,65	1 100 000,00
PROGRAM "AKTYWNY SAMORZĄD"				
Liczba świadczeń	17	210	194	195
Wartość dofinansowania w złotych	18	1 080 318,34	926 214,06	950 000,00
Liczba osób z niepełnosprawnościami korzystających z form wsparcia pomocy społecznej ogółem	19	2 042	1 980	1 980
DOFINANSOWANIE SPORTU, KULTURY, REKREACJI I TURYSTYKI				
Liczba dofinansowanych imprez	20	67	35	34
Liczba niepełnosprawnych uczestników	21	4 896	1 220	2 005
Wartość dofinansowania ogółem w złotych	22	38 961,34	33 727,34	89 411,00
DOFINANSOWANIE USŁUG TŁUMACZA JĘZYKA MIGOWEGO LUB TŁUMACZA – PRZEWODNIKA				
Wartość dofinansowania w złotych	23	0	1 000,00	1 500,00

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń.

Liczba pobierających w roku oceny świadczenie wychowawcze wyniosła 28 744 rodziny. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 318 rodzin (co stanowi spadek o 1,09% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie świadczenia wychowawczego wyniosła 247 726 903,54zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 1 229 654,91zł. Liczba pobierających w roku oceny zasiłek rodzinny wyniosła 2 545 rodzin. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 932 rodziny (co stanowi spadek o 26,8% w stosunku do roku poprzedniego). Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 10 781 189,97zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 1 758 688,63 zł.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: dodatków mieszkaniowych i energetycznych.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0		1	2	3
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	4 123	3 788	4 453
Kwota świadczeń w złotych	2	10 216 600	9 674 517	10 000 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	1 964	2 302	2 637
Kwota świadczeń w złotych	4	327 327	303 833	83 455

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia.

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. W gminie Katowice prowadzą działalność następujące instytucje pomocy społecznej, finansowane z budżetu gminy: Środowiskowe Domy Samopomocy, Dzielne Domy Pomocy Społecznej, Dzielne Domy Pomocy Społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych oraz osób z autyzmem, Schroniska dla Osób Bezdomnych, Domy Pomocy Społecznej, Mieszkania Chronione, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Jednostki Specjalistycznego Poradnictwa, Placówki Wsparcia Dzielnego, Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze, Rodzinny Dom Pomocy.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: zasobów instytucjonalnych pomocy i wsparcia.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0		1	2	3
OŚRODKI WSPARCIA – OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	1011	769	744
Liczba osób korzystających	2	1 189	940	921
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego	3	4	12	12

roku)				
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	1	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	155	130	137
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	9 905 677,33	9 761 665,13	10 451 658,00
W TYM (wiersze 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	113	113	113
Liczba osób korzystających	8	119	116	116
Liczba osób umieszczonych	9	14	11	11
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	4	12	12
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	28	26	26
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	2 424 095,54	2 245 049,67	2 658 576,00
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	689	397	372
Liczba osób korzystających	14	861	451	432
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	X
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	82	50	50
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	4 517 226	3 683 545,60	3 750 000,00
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	0	0
Liczba osób korzystających	19	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0

Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH i SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	209	259	259
Liczba osób korzystających	24	209	373	373
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	15	21	X
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	45	54	61
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	2 964 355,79	3 833 069,86	4 043 082,00
OGRZEWALNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	30	0	0
Liczba osób korzystających	29	30	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	5	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	177 707,96	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	170	120	120
Liczba osób korzystających	33	170	343	343
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	4	15	X
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	30	18	18
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	1 083 180,60	1 120 800,00	1 144 500,00

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0		1	2	3
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	283	283	283
Liczba osób korzystających	2	344	368	356
Liczba osób umieszczonych	3	64	113	X
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	176	103	X
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	4	0	X
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	217	220	213
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	17 367 056,99	20 476 838,35	21 257 293,00
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	20	20	20
Liczba osób korzystających	9	23	24	24
Liczba osób umieszczonych	10	5	8	5
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	4	5	5
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	13	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	985 656,32	1 075 131,49	1 048 855,00
OSRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	10	8	8
Liczba osób korzystających	15	850	845	845
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	11 132	10 716	9 683
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	97	88	98

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	18	2 214 767,53	2 153 571,43	2 276 802,00
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	701	716	716
Liczba osób korzystających	20	1 146	1 248	1 248
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	134	133	133
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	5 734 566,96	6 244 269,17	6 249 146,00
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	202	192	190
Liczba osób korzystających	24	234	237	240
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	161	177	163
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	12 357 296,44	12 642 350,17	14 620 582,00
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	0	0	0
Liczba osób korzystających	28	0	0	0
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	0	0	0
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	29	46	34
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	9	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	225	230	230
Kadra placówek – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	80	82	82
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek	35	5 767 001,66	6 010 501,94	6 742 985,00

(w złotych)				
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	39	39

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA				
Rodzaj instytucji	WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	0	0	0
	Liczba osób korzystających / uczestników	0	0	0
	Kadra spółdzielni socjalnych – liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST		158	317	X
Rodzinny Dom pomocy	Liczba placówek	1	1	1
	Liczba osób korzystających / uczestników	9	7	8
Dzienne Domy Pomocy społecznej dla niskofunkcjonujących osób niepełnosprawnych oraz osób z autyzmem	Liczba placówek	2	2	2
	Liczba osób korzystających / uczestników	20	21	20

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 529 osób w tym: kadra kierownicza 46 osób, pracownicy socjalni 138 osoby, pozostali pracownicy 345 osób. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 403 posiada wykształcenie wyższe, 113 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 10 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 25 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej.

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: liczba wolontariuszy wyniosła 55 osób. w ramach zatrudnienia subsydiowanego (roboty publiczne, prace interwencyjne i inne) pracowało 7 osób, staże odbywały 4 osoby.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej.

W 2021 roku w jednostce pomocy społecznej funkcjonowało 0 Zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 0 osób w tym 0 pracowników socjalnych oraz 0 specjalistów, o których mowa w artykułe 110 ustęp 3 ustawy o pomocy społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach wdrożył rozwiązania nakierowane na rozdzielanie pracy socjalnej od świadczeń. Pracownicy socjalni świadczący pracę socjalną są podzieleni na specjalizacje do spraw rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi oraz do spraw osób starszych i niepełnosprawnych. Ośrodek wyodrębnił w strukturze organizacyjnej komórkę odpowiedzialną za realizację zadań z zakresu asysty rodzinnej. Ośrodek oferuje mieszkańcom Katowic wysoko specjalistyczne wsparcie w ramach usług asystenckich, poradnictwa specjalistycznego, terapii i mediacji. Wspiera również osoby potrzebujące poprzez wprowadzenie na dużą skalę pracy w oparciu o formułę zespołów ds. pracy z osobą/rodziną zapewniających efektywną współpracę międzysektorową. Ponadto podkreślić należy że pracownicy socjalni nie realizują części zadań technicznych związanych między innymi z wprowadzeniem danych do systemu teleinformatycznego z wywiadu środowiskowego czy też związanych z procesem wydawanych decyzji administracyjnych – w Ośrodku wyodrębniono osobny dział odpowiedzialny za realizację ww. działań.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

W gminie Katowice środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2021 roku 507 147 282,90zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zmalał o 1 283 495,56zł. (co stanowi 0,25%). W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 375 466 593,84zł. co stanowi 74,04% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

W dziale 852 - Pomoc społeczna wydatkowano 109 777 925,90zł. co stanowi 21,6% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 11 988 542,76 zł co stanowi 2,36% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

W dziale 851 - Ochrona zdrowia wydatkowano 8 453 720,33zł. co stanowi 1,67% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 - Edukacja i opieka wychowawcza wydatkowano 1 460 500,07zł. co stanowi 0,29% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe: 85501 – Świadczenie wychowawcze, 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, 85202 – Domy pomocy społecznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2020	Rok oceny 2021	Prognoza 2022
0		1	2	3
OGÓLEM				
OGÓLEM (działy)	1	508 430 778 ,46	507 147 282,90	372 054 892,00
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	427 180 450,55	424 589 206,99	279 897 790,00
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 – Przeciwdziałanie narkomanii	3	1 672 038,82	2 932 281,53	3 947 079,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	902 995,75	955 366,98	1 013 142,00
85154 – Przeciwdziałanie	5	5 795 296,77	5 521 438,80	6 370 196,00

alkoholizmowi				
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	1 578 316,76	1 701 065,67	1 921 542,00
852 – POMOC SPOŁECZNA				
85202 – Domy pomocy społecznej	7	32 094 389,43	33 507 003,49	34 376 145,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	18 212 445,25	18 616 246,79	18 725 000,00
85203 – Ośrodki Wsparcia	9	16 215 503,65	11 854 859,37	12 576 847,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	4 384 872,14	4 218 396,84	4 436 314,00
85205 – Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	11	320 023,65	372 085,76	381 460,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	320 023,65	372 085,76	381 460,00
85213 – Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	487 672,77	445 227,40	494 778,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	487 672,77	445 227,40	494 778,00
85214 – Zasilki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	5 158 078,36	5 323 035,43	5 323 976,00
w tym: w budżecie OPS	16	5 140 374,30	5 301 694,50	5 298 976,00
85215 – Dodatki mieszkaniowe	17	10 550 473,50	10 013 962,86	10 085 924,00
w tym: w budżecie OPS	18	10 550 473,50	10 013 962,86	10 085 124,00
85216- Zasilki stałe	19	5 451 806,59	4 927 070,04	4 721 645,00
w tym: w budżecie OPS	20	5 409 834,08	4 855 366,75	4 631 645,00
85218 – Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	162 040,78	153 847,61	140 000,00
w tym: w budżecie PCPR	22	0	0	0
85219 – Ośrodki Pomocy Społecznej	23	21 740 743,90	23 068 511,60	23 477 073,00
w tym: w budżecie OPS	24	19 950 128,09	21 049 767,38	22 633 554,00
85220- Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	1 949 312,31	2 209 310,88	2 303 431,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	1 949 312,31	2 209 310,88	2 303 431,00

85228 – Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	9 943 371,58	9 604 606,88	9 316 148,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	9 943 371,58	9 604 606,88	9 316 148,00
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	2 305 190,22	4 086 722,40	4 267 689,00
w tym: w budżecie OPS	30	2 057 814,22	3 826 977,40	3 994 957,00
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	966,18	73 159,60	103 866,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	966,18	13 209,60	13 866,00
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	brak danych	brak danych
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	brak danych	brak danych
85232 – Centra Integracji Społecznej	35	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 – Usuwanie skutków kłesk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 – Pozostała działalność	39	5 576 290,49	4 138 522,58	4 840 221,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	4 657 065,34	3 639 144,27	4 225 321,00
853 – POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 – Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	2 558 143,12	2 295 723,61	2 224 521,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 – Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	1 058 618,37	1 063 118,96	1 146 980,00
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	1 058 618,37	1 063 118,96	1 146 980,00
85324 – Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	169 395,82	196 621,22	198 777,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	169 395,82	196 621,22	198 777,00
85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	6 570 963,45	8 433 078,97	8 808 959,00
w tym: w budżecie OPS /	48	4 675 454,06	6 276 236,85	6 539 943,00

PCPR				
854 – EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	920 271,97	838 159,07	1 552 480,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	638 040,00	622 341,00	654 000,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 – RODZINA				
85501 – Świadczenie wychowawcze	53	251 191 761,13	249 974 305,83	102 221 737,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	250 946 725,11	249 825 224,73	102 041 737,00
85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	61 715 273,11	65 536 279,81	66 823 109,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	61 193 774,06	65 093 413,90	66 273 109,00
85504 – Wspieranie rodziny	57	11 311 337,32	2 720 296,82	1 875 852,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	9 693 326,35	1 716 459,52	1 873 852,00
85505 – Tworzenie i funkcjonowanie żłobków*	59	26 577 698,41	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 – Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych*	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 – Dzienni opiekunowie*	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 – Rodziny zastępcze	65	10 754 676,41	10 791 894,39	10 267 185,00
w tym: w budżecie OPS /	66	10 753	10 786	10 261 085,00

PCPR		409,24	377,04	
85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	14 975 314,35	16 826 182,61	16 915 493,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	2 577 995,62	2 054 043,62	1 380 332,00
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	566 086,00	755 281,19	706 717,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	566 086,00	755 281,19	706 717,00
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85516 – System opieki nad dziećmi w wieku do lat 3	73	0	28 862 353,19	35 932 604,00
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0
85578 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	75	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	76	0	0	0

*rozdziały: 85505, 85506, 85507 nie obowiązują od 01.01.2021 r.

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej polega na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziale w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych. W roku oceny gmina Katowice realizowała 13 projektów z EFS, na łączną kwotę 5 155 068,11zł, które objęły 975 osób, oraz uczestniczyła w 5 konkursach ogłaszanych przez MRiPS na łączną kwotę 324 728,74zł, które objęły 278 osób, oraz w realizacji 1 programu osłonowego na łączną kwotę 1 841 995,86 zł, który objął 2 135 osób.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarach pomocy i wsparcia.

W gminie Katowice zlecono 83 organizacjom pozarządowym w trybie wynikającym z ustawy o działalności pożytku publicznego realizację zadań w oparciu o 168 umów/zleceń na kwotę 20 673 173,34zł. W trybie zamówień publicznych zlecono 3 organizacjom pozarządowym, którym przekazano dotacje w kwocie 140 322,90zł. Nie zlecono organizacjom pozarządowym wykonywania usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych. Prowadzenie placówek pomocy społecznej zlecono 48 organizacjom pozarządowym na kwotę 22 745 845,52zł.

10. Wnioski końcowe.

Ocena zasobów pomocy społecznej dla gminy Katowice za 2021 rok została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej MRiPS. Dane z Oceny umożliwiają analizowanie i monitorowanie występowania problemów społecznych oraz planowanie działań aktywizujących jednostki samorządu terytorialnego w obszarze usług społecznych. Zawarte w niej informacje są materiałem poglądowym mającym ułatwić władzom gminy podejmowanie decyzji związanych z planowaniem budżetu w zakresie polityki społecznej w kolejnym roku i stały się podstawą do sformułowania poniższych wniosków i rekomendacji.

Kolejny rok z rządu znacząco na sytuację miasta Katowice w 2021 r. rzutowała pandemia COVID 19 – wpłynęła m.in. na modyfikację form wsparcia (modyfikacja realizowanych i wdrożenie nowych rozwiązań), sposobów komunikowania się i organizacji pracy czy położenie jeszcze większego akcentu na kwestie bezpieczeństwa w trakcie świadczenia usług. Dane z przeprowadzonej analizy zasobów pomocy społecznej z uwzględnieniem 2021 roku wskazują, iż najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy MOPS jest długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Stale na wysokim poziomie utrzymuje się zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze oraz miejsca w Domu Pomocy Społecznej. W związku ze wzrastającą liczbą osób w wieku senioralnym wzrastają również związane z tym wydatki.

W związku z powyższym rekomendujemy:

Dopasowywanie oferty wsparcia (zarówno w aspekcie merytorycznym jak i organizacyjno - technicznym) do wytycznych odpowiednich służb w związku z utrzymującymi się nadal zagrożeniami wynikającymi z pandemii COVID 19.

1. Kontynuację działań mających na celu rozwój usług świadczonych przez asystentów rodziny (w tym również zgodnie z założeniami ustawy Za życiem ukierunkowanej m.in. na wspieranie rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym), koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej – realizacja zadań zgodnie z założeniami: Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2021-2023 oraz Powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej na lata 2021-2023 w tym również dalsze wspieranie rodzin wielodzietnych i wielopokoleniowych w ramach programów miejskich. Celowe jest kontynuowanie działań mających na celu podniesienie efektywności systemu wsparcia dziecka i rodziny w mieście Katowice poprzez zapewnienie możliwości stabilnego, trwałego rozwoju dzieci przy wykorzystaniu rodzinnego środowiska wychowawczego. Koniecznością jest interdyscyplinarne, wielosektorowe prowadzenie kluczowych działań w oparciu o istniejący i stale rozbudowywany system wsparcia, w celu weryfikowania i aktualizowania przyczyn problemów i trudności, jakich doświadczają katowickie rodziny oraz minimalizacji ich negatywnych skutków wynikających z niepełnosprawności członków rodziny, uzależnienia, bezradności opiekuńczo-wychowawczej. Miasto Katowice w 2021 roku wygrało prestiżowy konkurs ogłoszony przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej „Samorząd PRO FAMILIA 2021” pokonując wiele innych zgłoszonych do konkursu gmin i przekonując kapitułę konkursową bogactwem oferty kierowanej do rodzin - tym samym działania podejmowane przez miasto Katowice będą stanowiły rozwinięcie sprawdzonych i docenianych w skali kraju rozwiązań.
2. Rozwój wyspecjalizowanych usług m.in. takich jak poradnictwo specjalistyczne, psychoterapia, mediacja w związku ze stałym wzrostem zapotrzebowania na ten rodzaj usług.
3. Dalsze wspieranie rozwoju bazy instytucjonalnej i usługowej dla osób bezdomnych oraz zagrożonych bezdomnością, podnoszenie standardów wsparcia oraz wyspecjalizowanych form pomocy świadczonej na ich rzecz m.in. przez asystentów osoby bezdomnej, streetworkerów oraz przy wykorzystaniu szerokiej palety funkcjonujących na terenie miasta wyspecjalizowanych placówek.

4. W związku ze wzrastającą liczbą osób w wieku senioralnym wskazane jest dalsze prowadzenie aktywnej polityki senioralnej polegającej na wzbogaceniu i rozszerzeniu oferty wsparcia dla seniorów, w tym we współpracy z organizacjami i instytucjami partnerskimi. Istotna jest kontynuacja działań ukierunkowanych na zaspokojenie potrzeb tej grupy, umożliwiających pozostanie im w środowisku zamieszkania. W sytuacji gdy osoba, jej otoczenie, rodzina nie są w stanie zabezpieczyć jej potrzeb we własnym zakresie konieczne jest udzielenie pomocy instytucjonalnej w formie wsparcia dziennego, które powinno być wykorzystane przed udzieleniem wsparcia w formach całodobowych, Zadanie realizowane będzie zgodnie z założeniami miejskiego programu Katowicki Senior w Mieście na lata 2022 - 2027. W ramach wskazanego programu planowane jest również wsparcie działań umożliwiających m.in. aktywizację społeczną seniorów m.in. poprzez realizację w partnerstwie z organizacjami pozarządowymi projektów finansowanych ze środków unijnych, zwłaszcza na terenach rewitalizowanych dedykowanych tej grupie. Działania takie stanowiłyby kontynuację/rozwińnięcie realizowanego od 2017 roku w ramach projektu „Wzmocnienie systemu wsparcia osób w wieku senioralnym oraz ich środowiska lokalnego”. Ważnym elementem polityki senioralnej będzie rozwijanie innowacyjnych rozwiązań nakierowanych na wzmacnianie aktywności społecznej i zawodowej seniorów, których przykładem może być uruchomiony przez Urząd Pracy w Katowicach Inkubator Aktywności Zawodowej Seniora. Wzmacniano katalog form wsparcia skierowanych do osób w wieku senioralnym w szczególnie trudnej sytuacji życiowej w formie m.in. usługi robienia zakupów dla osób niesamodzielnych, przygotowania paczek wraz z dowozem, organizacji spotkań wigilijnych dla seniorów, przygotowywania paczek świątecznych dla seniorów w wieku 65 lat, organizacji „Dnia ubogich” czy realizacji programu „Wspieraj Seniora”. Innym przykładem aktywności miasta Katowice jest uruchomienie w 2021 r. nowej formy pomocy – sieci zlokalizowanych w dzielnicach miasta Południowych Klubów Społecznościowych z ofertą dedykowaną do osób w wieku senioralnym.
5. W związku z rosnącymi potrzebami osób uwikłanych w przemoc domową wskazane jest konsekwentne realizowanie założeń Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2025, w tym w szczególności bazując na efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami oraz interdyscyplinarnej formule pracy w tym obszarze, co zwiększa skuteczność/spójność/szybkość działań i przekłada się na wzrost świadomości społecznej zarówno przedstawicieli służb i instytucji, jak i osób potrzebujących pomocy.
6. Utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań realizowanych zgodnie z założeniami Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.
7. Kontynuację działań ukierunkowanych na wsparcie osób niepełnosprawnych, w tym poprzez rozwijanie nowatorskich form wsparcia, adresowanych do mieszkańców Katowic z niepełnosprawnościami, o szczególnych potrzebach (w tym niskofunkcjonujących czy też osób z autyzmem) oraz wsparcia w formie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, opieki wytchnieniowej, usług opiekuńczych. Planowane działania wpisują się w kierunek działań wskazanych w ustawie Za życiem. Zwraca uwagę absorpcja środków w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (pozwoliła na rozbudowę wsparcia m.in. w ramach pobytu dziennego, całodobowego czy poradnictwa specjalistycznego), Programu Rządowego „Opieka Wytchnieniowa” (rozbudowa wsparcia dla opiekunów osób zależnych), Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (pomoc w formie dodatku osłonowego w regulowaniu opłat mieszkaniowych).
8. Dalszy rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi w oparciu o Wieloletni program współpracy miasta Katowice z organizacjami pozarządowymi na lata 2021 - 2025. Aktywność katowickich organizacji pozarządowych jest widoczna w wielu sferach pożytku publicznego, a realizacja zleconych im zadań wpływa zarówno na poprawę warunków życia mieszkańców Katowic, jak i na rozwój naszego miasta. Z roku na rok rosną wydatki i zwiększa się liczba zadań publicznych zleconych organizacjom. W tej sferze zadań publicznych kolejny rok z rządu mimo trwającej pandemii widoczna była duża mobilizacja sektora pozarządowego i jego aktywność na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców naszego miasta: osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami zdrowotnymi i z obniżoną odpornością oraz osób bezdomnych. Analiza wydatków na pomoc społeczną pokazuje, że utrzymują się one na zbliżonym poziomie w stosunku do roku poprzedniego.
9. Wiele dziedzin życia społecznego w gminie Katowice funkcjonuje sprawnie dzięki aktywności obywatelskiej, pracy społecznej członków organizacji i wolontariuszy. Ważnym ośrodkiem wsparcia instytucjonalnego i merytorycznego dla innych organizacji pozarządowych - nowopowstałych i istniejących - jest Katowickie Centrum Organizacji Pozarządowych uruchomione w 2016 roku w dwóch lokalizacjach przy ul. Młyńskiej 5 i ul. Kopernika 14 w Katowicach. COP to ważny ośrodek wsparcia podmiotów III sektora, które przy realizacji zadań publicznych muszą zapewnić profesjonalną kadrę i sprawną realizację

usług na rzecz mieszkańców Katowic, zwłaszcza, że wiele zleconych im działań to zadania obligatoryjne z obszaru polityki społecznej. Dotychczasowa działalność Centrum jest wysoko oceniana przez inne organizacje i aktywnych mieszkańców naszego miasta korzystających z usług oferowanych przez COP lub dostępnej tam przestrzeni wraz z wyposażeniem.

10. Rozbudowanie systemu wsparcia środowiskowego, w tym w oparciu o realizację Centrów Społecznościach we współpracy z przedstawicielami społeczności lokalnych, organizacjami i instytucjami, w oparciu o zdiagnozowane potrzeby i zasoby poszczególnych społeczności lokalnych w celu wzmocnienia procesów włączenia społecznego, wzmocnienia potencjału społeczności lokalnych. Efektywne wykorzystywanie dostępnych zasobów w otoczeniu m.in. przy wykorzystaniu potencjału utworzonych w Katowicach przez organizacje pozarządowe Centra Integracji Społecznej (w 2021 r. uruchomiony został w Katowicach kolejny CIS). Na mapie miasta pojawiają się nowe elementy infrastruktury pomocowej (np. kolejne sklepy socjalne czy uruchomiony w Katowicach w 2021 r. pierwszy w Polsce sklepu społeczny) tworzonej przy dużym wsparciu miasta Katowice przez organizacje pozarządowe.

Mając na uwadze fakt, że w końcowej fazie przygotowywania Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2021 r. wybuchł spowodowany agresją Federacji Rosyjskiej konflikt zbrojny na Ukrainie należy uwzględnić również szereg zagrożeń i wyzwań, które wiążą się z tą nową i szczególnie niepokojącą sytuacją (m.in. potrzebę udzielenia wsparcia ludności migrującej z obszaru objętego konfliktem zbrojnym). Dynamicznie zmieniająca się sytuacja geopolityczna nie pozwala na obecnym etapie przygotowywania dokumenty sformułować miarodajnych i wiarygodnych rekomendacji. Podkreślić należy jednak, że skala wyzwań związanych z kryzysem humanitarnym (zawsze towarzyszącym konfliktom zbrojnym) może determinować konieczność podejmowania szeroko zakrojonych i wielowymiarowych działań – mających zwykle priorytetowe znaczenie i zapewne długofalowe skutki.